

Jaarverslag 2023

Algemeen

De Cliëntenraad behartigt de belangen van de cliënten in de gemeente Hollands Kroon die gebruik maken van de Participatiewet.

De Cliëntenraad Participatiewet Hollands Kroon adviseert gevraagd en ongevraagd het college van Burgemeester en Wethouders, maar ook andere organisaties en besturen, over onderwerpen met betrekking tot het beleid en de uitvoering van de Participatiewet.

Het uitgangspunt is het tijdig en juist informeren en adviseren opdat de uitvoering van de wet op een zo goed mogelijke, en respectvolle wijze naar de cliënt toe gebeurt. Ook het signaleren van werkwijzen die niet overeenstemmen met de mogelijkheden van de cliënt (zowel fysiek als materieel) is een belangrijke taak van de Cliëntenraad.

De Cliëntenraad is de schakel tussen cliënten en de gemeente waardoor actuele onderwerpen direct onder de aandacht gebracht worden van de beleidsmedewerkers, het college en zonodig de gemeenteraad.

De Cliëntenraad behandelt geen klachten, bezwaarschriften en andere zaken die betrekking hebben op individuele personen en/of zaken van persoonlijke aard.

De leden vertegenwoordigen de cliënten in de genoemde doelgroepen in de gemeente Hollands Kroon. De leden zijn zelf cliënt en uitkeringsgerechtigde en zijn woonachtig binnen de gemeente.

Met het bestuur van het WSW-panel, en de gemeenten Hollands Kroon, Schagen en Den Helder, is afgesproken dat het WSW-panel zich tot nader te bepalen datum inzet voor de doelgroepen WSW, Beschut Werk en Duurzaam aan het werk met Loonkostensubsidie, omdat het panel bekend is met deze doelgroepen die ook vallen onder de Participatiewet. Er wordt nauw samengewerkt tussen de beide cliëntenraden.

De Cliëntenraad beheert een eigen **website**. Informatie die van belang is of kan zijn voor de inwoners van Hollands Kroon wordt zo snel mogelijk geplaatst. Het is geen discussieplatform. Vragen en opmerkingen kunnen naar de secretaris worden gestuurd en worden dan zo snel mogelijk beantwoord. Indien nodig en functioneel dan wordt het onderwerp verder uitgewerkt en geagendeerd voor de eerstkomende vergadering.

Sinds 2021 is er op de website van de gemeente een verwijzing naar de Cliëntenraad geïnstalleerd.

Samenstelling

De Cliëntenraad bestaat op 31 december uit 7 leden en 1 onafhankelijk adviseur. Secretariële ondersteuning wordt gegeven door een onafhankelijke adviseur.

De functie van voorzitter is dit jaar weer gecombineerd uitgevoerd door de secretaris.

Er is één nieuw lid benoemd.

Het werven van nieuwe leden is moeilijk. De personen met de benodigde capaciteiten zijn meestal maar korte tijd cliënt omdat zij met hulp van de gemeente (gelukkig) weer snel werk vinden en uit de uitkering raken. Medewerking in het benaderen van aspirant-leden wordt hierin gegeven door de consultants van het team CUP, maar de resultaten van deze medewerking zijn in de praktijk enigszins summier.

Vergaderingen

De vergaderingen van de Cliëntenraad zijn openbaar, maar daar wordt in de praktijk tot nu toe geen gebruik van gemaakt door derden. De vergadering vinden plaats in ruimten die beschikbaar worden gesteld door de gemeente.

In 2023 zijn vergaderingen gehouden op 24 januari, 21 maart, 15 mei, 27 juni, 26 september, 14 november en 19 december.

Acties

Door het digitaal vergaderen was het in de afgelopen jaren niet mogelijk om bijeenkomsten met de verschillende **teams** te organiseren.

Een jaarlijks overleg met de teams Consulenten (werk en inkomen) en Schulddienstverlening wordt door allen van belang geacht. Hopelijk kunnen de overleggen weer plaatsvinden in 2024.

In december 2022 heeft het Team Schulddienstverlening voor het laatst een presentatie gegeven.

Een apart overleg met het Team CUP werd niet nodig gevonden omdat de beleidsmedewerkers Isa Dekkers (haar vervanger Herman de Ruiter) en Carina Haakman in iedere vergadering volledige en duidelijke informatie verschaffen over de ontwikkelingen en werkwijzen binnen het Team CUP.

Opmerkingen worden opgepakt en op korte termijn teruggekoppeld met de Cliëntenraad.

De **Mobiele Balie** waar de Cliëntenraad zich sinds 2017 zo voor heeft ingezet, werd met trots in januari 2020 gepresenteerd. Mede door corona kon de wagen echter niet rijden tot 2022. De Cliëntenraad vindt het van belang dat er een duidelijk datum- en routeschema wordt gepubliceerd in de huis-aan-huis-bladen. De nadruk ligt bij de Cliëntenraad op het bereiken van alle kernen (22) en bij voorkeur minimaal één keer per maand. Dat is noodzakelijk omdat er nauwelijks tot geen openbaar vervoer is in de meeste kernen. In mei heeft Han van Egmond een toelichting gegeven op de huidige "proefperiode". Afsproken is dat in het voorjaar 2024 een evaluatie wordt besproken met de Cliëntenraad.

Het gebruikelijke jaarlijkse overleg met de **wethouder** heeft ook dit jaar plaatsgevonden. Wethouder Maarten Versluis was aanwezig in de laatste vergadering van het jaar. De interesse die de heer Versluis gedurende het hele jaar heeft getoond voor het werk van de Cliëntenraad geeft blijk van een positief contact.

In maart heeft een **Team van de Nationale Ombudsman** onze vergadering bezocht. Dit naar aanleiding van hun onderzoek naar participatie en invloed van de burger in de Participatiewet. Het doel van het onderzoek was inzicht te krijgen in de borging van invloed van de burger. De hoofdvragen waren:

- 1) Hebben cliënten van de Participatiewet voldoende invloed op de eigen situatie?
- 2) Hebben cliëntenraden van de Participatiewet voldoende inspraak en invloed op het beleid en de uitvoering van de Participatiewet?

Ook werd onderzocht of de cliënten invloed kunnen uitoefenen door middel van het indienen van een klacht. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het niet goed informeren van cliënten of het niet goed betrekken van cliënten bij veranderingen in hun situatie. En wat gebeurt er als een cliënt een klacht heeft.

Onze Cliëntenraad heeft hieraan meegewerkt en uitvoerig gesproken met het Team van de Ombudsman. De resultaten zijn verwerkt in hun rapportnummer 2023/144.

Wij ervaren het als heel positief dat een aanbeveling voor gemeenten luidt om er voor te zorgen dat er altijd een cliëntenraad voor de Participatiewet is. Dit is waar wij ons al jaren stevig voor inzetten, om deze situatie te behouden. Door de uitkomst van het onderzoek voelen wij ons hierin gesteund. Enige onderwerpen uit het onderzoek kunnen ook binnen de gemeente Hollands Kroon verbeterd worden.

Cliëntenraden kunnen hun achterban moeilijk bereiken.

De cliëntenraad is maar zelden bij de burgers bekend. Zij weten dan niet dat er een raad is die hen vertegenwoordigt en voor hun belangen opkomt. Zelfs consulenten beleidsmedewerkers weten vaak niet van het bestaan van de cliëntenraad. Dat heeft tot gevolg dat zij de burgers er niet op attenderen. Onze ervaring is dat de inzet van de beleidsmedewerker/contactpersoon en de consulent(en) heel belangrijk maar ook persoonsafhankelijk is. De onbekendheid bij andere Teams leidde (enige jaren geleden) soms tot hoge muren van onbegrip voor de contactpersoon, waardoor de gevraagde informatie en/of medewerking niet werd gegeven.

Het is lastig nieuwe leden te werven.

Om cliënten te bereiken is medewerking van de gemeente noodzakelijk. Zij kan via haar consultants en haar adressenbestand (van cliënten) de cliëntenraad onder de aandacht van de cliënten brengen. Extra aandacht is nodig voor de procedure voor *het indienen en behandelen van een klacht* door een cliënt.

Cliënten van de Participatiewet zijn voor hun uitkering afhankelijk van de gemeente. Ze zijn vaak bang dat het indienen van een klacht negatieve gevolgen heeft voor hun uitkering of voor de manier waarop zij door de gemeente worden behandeld.

Ook is vaak niet duidelijk waar en hoe een klacht kan worden ingediend. Om te voorkomen dat de burger verdwaald in overheidsland, vindt ook de Nationale Ombudsman dat elke gemeente één loket moet inrichten waar burgers rechtstreeks terecht kunnen met hun probleem of klacht. Wij zijn dan ook van mening een klachtenprocedure moet worden ingevoerd, waarbij de burger terecht kan bij een onafhankelijke persoon (of instantie). Deze procedure dient dan duidelijk, in begrijpelijke taal, op de website te worden vermeld.

Uitgebrachte adviezen

De communicatie met de gemeente verloopt dit jaar weer uitstekend. De samenwerking met onze contactpersonen verloopt uitstekend. Isa Dekkers heeft in mei helaas afscheid genomen van de Cliëntenraad omdat zij bij een andere gemeente is gaan werken. Haar (tijdelijke) vervanger is Herman de Ruiters. Hij werkt samen met onze andere contactpersoon Carina Haakman. Er wordt wederzijds snel gereageerd op elkaars vragen, en znodig wordt nader onderzoek uitgevoerd. De gezamenlijke ervaring is wel dat niet alle medewerkers/Teams soepel meewerken bij het beantwoorden van vragen van onze kant. De oorzaak is waarschijnlijk dat het werk van de Cliëntenraad te onbekend is bij de diverse medewerkers waardoor het belang van de vragen wordt onderschat. Ook onze contactpersonen ervaren soms deze onbekendheid over de Cliëntenraad binnen de organisatie, andere Teams.

Uitgebrachte adviezen 2023

mei - **Actualiseren Handboek bijzondere bijstand Hollands Kroon**

Er is een positief advies uitgebracht over de aanpassing van verschillende paragrafen onder 3. Over de aanpassing van Paragraaf 3.20 - computerregeling schoolgaande kinderen, hebben wij de volgende verzoeken tot aanpassing ingediend..

De inkomensgrens te stellen op 130%. Deze ligt nu op 110% van de bijstandsnorm.

In het belang van de kinderen verzochten wij deze grens te stellen op 130% zodat meer gezinnen met kinderen gebruik kunnen maken van deze regeling.

Dit verzoek is niet toegewezen. Opgemerkt werd dat op een ander moment integraal wordt gekeken of de inkomensgrenzen van alle minimaregelingen, waaronder die van de verschillende soorten bijzondere bijstand, aangepast moeten worden.

Een ander belangrijk onderdeel is de vervangingstermijn van een computer. Deze is gesteld op 5 jaar. Maar in de praktijk blijkt dat door het intensieve gebruik door de kinderen de computers sneller aan vervanging toe zijn. De overheid (ministerie) hanteert zelf een levensduur van 3 jaar. Daarom stelden wij voor de gebruiksduur te stellen op minimaal 3 jaar in plaats van 5 jaar.

Ook dit verzoek is helaas afgewezen. Met het verruimen van de regeling van één laptop per kind in plaats van één per gezin is de regeling volgens het college al genoeg verruimd voor een kansrijke start voor kinderen die opgroeien in gezinnen met minder geld. En verdere onderbouwing van het collegebesluit is, ook bij navraag, niet ontvangen.

oktober - **Re-integratie verordening**

Onderdelen die aanpassing vergen zijn onder andere het vereenvoudigen van de loonkostensubsidie, aanpassing wachttijd jongeren, en het aanscherpen van de persoonlijke ondersteuning.

Aanpassingen die in het belang zijn van de cliënt wegen altijd zwaarder dan het belang van de gemeente. Het was wel opvallend dat in het concept steeds gesproken werd over de mogelijkheden die de gemeente heeft, maar de mogelijkheden voor cliënt worden niet benoemd. Dit lijkt er op dat de cliënt niets te zeggen heeft over zijn/haar re-integratie en alleen maar moet doen wat de gemeente c.q. de consultant aangeeft. Met andere woorden, te vrijblijvend voor de gemeente en geen rechten voor de cliënt.

Het uitgebrachte advies luidt:

1. Om meer gelijkheid tussen cliënt en gemeente/consulent te realiseren adviseren wij om ook de rechten van de cliënt te benoemen in de verordening. Er staat nu veel te vaak “het college kan” en er wordt niet benoemd wat de cliënt kan. Een te eenzijdige opsomming van mogelijkheden, en daardoor geen balans. Nu is het 90% gemeente en 10% cliënt.
2. Aanpassing van de leeftijdsgrens in artikel 8 – Participatieplaats, naar 25 of 23 jaar.
3. Aandacht voor het samenspel tussen cliënt en gemeente/consulent. Persoonlijke ondersteuning op maat moet normaal zijn.
4. Een positieve stimulans om te re-integreren kan zijn het verstrekken van een studiekosten onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld als lening).
5. Organiseer een soort ombudsman/vrouw waar cliënt terecht kan met vragen wanneer hij/zij het niet eens is met het antwoord van de consulent, in gevallen waar wel mogelijkheden zijn tot re-integratie.

De Cliëntenraad verwacht dat er meer aandacht gegeven wordt aan de rechten van de cliënt in de Re-integratie verordening. Op grond van de huidige tekst wordt er teveel uitgegaan van de rechten van de gemeente.

december - **Meedoen**

In de vergadering van 14 november jl. heeft de Cliëntenraad mogelijkheden ter verruiming van de activiteiten via het project MeeDoen besproken.

Veel inwoners maken gebruik van MeeDoen, maar een verdere verbreding van de activiteiten kan heel positief uitwerken op een bredere deelname van de inwoners aan sociale activiteiten.

Wij hebben de volgende voorstellen voorgelegd.

Kinderen 0-4 jaar

OP dit moment geldt de regeling voor kinderen vanaf 4 jaar. In de praktijk blijkt dat ook jongere kinderen deel kunnen en willen nemen aan bepaalde activiteiten, maar dat dit financieel niet mogelijk is voor de ouders. Het behoeft geen nadere toelichting dat het belangrijk is om kinderen zo jong mogelijk te laten deelnemen aan activiteiten. Hoe jonger, hoe beter het is om hun ontwikkeling te waarborgen.

Wel moet op een bepaalde manier gegarandeerd worden dat dit werkelijk ten goede komt aan het kind. Dus geen algemene kosten vergoeden maar alleen gericht op de leeftijd en de behoefte van het kind. Dit kan alleen in hechte samenwerking met de aanbieders. Geen waardebonnen of iets dergelijks.

Bedrag volwassenen

Het bedrag voor volwassenen is op dit moment laag, mede gezien de gestegen kosten van levensonderhoud. Voorgesteld wordt dit op minimaal € 200,- te stellen.

Vermogensgrens

Op dit moment wordt een vermogensgrens gehanteerd van € 7.000 (spaargeld incl. bezittingen). De algemene mening is dat dat eigenlijk niet redelijk is. Het is een beleidskeuze van de gemeente. Er wordt op aangedrongen hier niet te stringent mee om te gaan.

Inkomensgrens

De inkomensgrens van 110% is te laag. Verzocht wordt deze te stellen op 130%. Juist de mensen die nu net overal buiten grijpen kunnen dan wel gebruik maken van deze mogelijkheid om deel te nemen aan de maatschappij.

Het is verheugend dat bijna alle aanbevelingen zijn meegenomen in het vaststellen van Meedoen.

Lopende het jaar heeft het college bij diverse onderwerpen de **medewerking** gevraagd van de Cliëntenraad om verbeteringen aan te brengen in het beleid waar dit mogelijk is.

Als voorbeelden worden genoemd de aanpassing van het Handboek Bijzondere Bijstand, het verbeteren van Meedoen Hollands Kroon, het meedenken met duurzaamheid en het beoordelen van instructiefilmpjes. Ook is door de leden medewerking verleend bij het beoordelen van formulieren en andere communicatie met cliënten.

Workshop

Dit jaar is geen workshop georganiseerd.

De workshop met de onderwerpen “Participatiewet” alsmede “Beschut Werk” en “Duurzaam aan het werk met loonkostensubsidie” wordt verschoven naar het volgende jaar.

Samenwerking met WMO-Adviesraad

Op initiatief van de gemeente is er begin 2023 door de gemeente weer een thema-bijeenkomst georganiseerd voor de WMO-Adviesraad met de Cliëntenraad Participatiewet.

De beide cliëntenraden houden onderling contact door het uitwisselen van vergaderagenda's en stukken. Zo mogelijk en wenselijk wordt de vergadering door een of meerdere leden van de cliëntenraad of de WMO-raad bezocht om ervaringen uit te wisselen op bepaalde onderwerpen.

Werkplan 2024

- Het armoedebeleid loopt nog steeds als een rode draad door alle te behandelen onderwerpen. Voor 2024 staan meerdere blijvende aandachtspunten op de agenda, zoals de energietoeslag, kwijschelding belastingen en schulddienstverlening.
- Ook zal op verschillende manieren weer gewerkt worden aan het doel meer bekendheid te krijgen onder de cliënten en ook nieuwe leden voor de cliëntenraad te werven. Medewerking van de gemeente is hierbij van groot belang.
- In de loop der tijd zal meer aandacht worden geschonken aan het verstrekken van informatie over Beschut Werk, als onderdeel van de Participatiewet.
- Er loopt een abonnement op de Nieuwsbrief van de LCR waar veel informatie uit wordt verkregen. Bijeenkomsten, georganiseerd door de LCR, worden zoveel mogelijk bijgewoond door een of meer leden.
- Contact is gelegd met de WMO Adviesraad Hollands Kroon. De intentie is de samenwerking te verbreden.
- De prettige samenwerking met de beleidsmedewerkers Team CUP en het college (wethouder Maarten Versluis) wordt hopelijk voortgezet.

De cliëntenraad wil niet onvermeld laten dat zij begrip heeft voor de wijze waarop de contactpersonen hun werk moeten doen. Soms belemmerd door de organisatievorm van zelfsturende teams. Er zijn teams die het bestaan van de Cliëntenraad nog steeds niet kennen en daarom het belang van bepaalde verzoeken om informatie niet inzien. Wij hopen middels het goede contact met de contactpersonen, en indien nodig met de directie en wethouder, hierin verandering te kunnen aanbrengen.

Ondanks alles kijken wij persoonlijk terug op een prettige en constructieve samenwerking die wij hebben met Carina Haakman en Herman de Ruiter. Zij staan ons zoveel als het hen mogelijk is, met raad en daad terzijde en regelen alle interne contacten.

Hippolytushoef, mei 2024.

Ronald van Huizen, voorzitter/secretaris